

Geachte gemeenteraad van de gemeente Westerkwartier

Op woensdag 13 juli worden in uw raadsvergadering een aantal moties “vreemd aan de orde van de dag” ingediend over het stikstofbeleid van de overheid.

Namens Lto-Noord afdeling Westerkwartier en het GrAJK afdeling Westerkwartier schrijf ik deze reactie op de aangekondigde moties om aan te geven waar voor ons de belangrijkste pijnpunten zitten in het complexe stikstofdossier gericht op het Westerkwartier. Als bijlage heb ik het pamflet van de gezamenlijke boeren organisaties in Nederland bijgevoegd (Bijlage 1.)

De stikstofkaart

In het Westerkwartier hebben alle betrokken partijen tot op de dag van vandaag altijd constructief samen gewerkt om invulling te geven aan de ontwikkeling en inrichting van het Netwerk Nieuwe Natuur (NNN, voormalige EHS). De laatste ontwikkelingen in het kader van het stikstof beleid van de overheid hebben geresulteerd in een stikstof kaart van minister Van Der Wal waarin op basis van grondsoorten en meervoudige water en klimaat-opgaven gebieden zijn ingekleurd met een bijbehorende reductie-opgave.

Hierin is naast een opgave rondom N2000 gebieden ook een opgave grenzend aan NNN-gebieden met als titel een transitiegebied, opgenomen.

Binnen de overleggen die er in het gebied geweest zijn is er altijd sprake van geweest dat het aanleggen van Nieuwe Natuur geen invloed mocht hebben naar de landbouwgronden er om heen. Geen fysieke invloed op waterpeilen en geen schaduwwerking in regelgeving. Dit staat ook vastgelegd in de bestemmingsplannen buitengebied en het laatste PIP wat is vastgesteld met het oog op het inrichtingsproces NNN.

De doelstellingen en het kaartje van Minister Van Der Wal conflicteren met het huidige beleid rondom ontwikkeling en inrichting van de NNN en werpt enorme barrières op voor de landbouw en voor het gebiedsproces NNN. Anders gezegd is het de doodsteek voor de landbouw, de NNN en daarmee het gehele landelijke gebied.

De basis voor het kaartje (stikstofemissie en grondsoorten) wordt vertaald naar meervoudige doelen maar houdt geen enkele rekening met werkelijke bedrijfssituaties en wijze van grondgebruik. De provincies hebben aangegeven dat het kaartje zoals het er nu ligt niet werkbaar is en daarom zou het ministerie er goed aan doen om de kaart te herzien en van tafel te halen. De huidige kaart werkt ook enorm belemmerend voor ontwikkelingen in de sector, want niemand weet hoe de uitwerking op bedrijfsniveau zal uitpakken. Bedrijven die veel moeten reduceren worden sterk belemmerd maar ook bedrijven die een kleinere opgave hebben weten niet of dat zo zal blijven.

Pas-Melders

De PAS-melders is in de stikstofwet toegezegd dat de vergunningen binnen 3 jaar verleend zouden gaan worden door de minister. De huidige beleidslijn waarbij de provincies het beleid eerst nog moeten gaan uitwerken brengt het gevaar met zich mee dat de rechter niet langer overtuigd is van de toezegging van de minister. Dit zou kunnen betekenen dat de rechter de provincie opdracht gaat geven om te handhaven. Dit is een erg zorgelijke ontwikkeling en daarom moeten de Pas-melders meer voorrang krijgen en moet goed gekeken worden naar de juridische gevolgen van de vertraging.

Gebiedsgerichte Aanpak

In het Westerkwartier zijn we al een aantal jaren bezig met een gebiedsproces binnen het project IBP-natuur inclusief. Hier ligt een goede kans om met een gebiedsgerichte aanpak een vervolg te geven aan deze samenwerking. Binnen deze GGA willen we werken aan toekomst voor de landbouw, waarbij we vooral kijken naar mogelijkheden voor bedrijfsontwikkeling. Daarbij wordt o.a. gekeken naar combinaties met landschapsversterking, toename van biodiversiteit en natuur. Het belangrijkste hierin is perspectief op bedrijfsniveau met oog voor de omgeving en de samenwerking in het landelijk gebied. Deze GGA verdient juist in het Westerkwartier een kans, maar dit vraagt vooral van de overheid een betrouwbaar partnerschap en de tijd en ruimte om deze GGA tot een succes te laten worden.

Updaten Cijfers

De overheid heeft gewerkt met gegevens uit 2018. De laatste jaren zijn er al een aanzienlijk aantal bedrijven gestopt o.a. door de realisatie van de NNN. Maar ook door bestemmingswijzigingen van vrijkomende agrarische bebouwing. Het is ondenkbaar dat bij zo'n groot thema als stikstof, waarbij de effecten op landbouw zo groot zijn niet gewerkt kan worden met reële cijfers of in ieder geval beleid waarin de recentste ontwikkelingen benoemd worden. De provincie is verantwoordelijk voor het verlenen van de vergunningen en heeft inzicht in de veranderingen van vergunningen. Bij de openstelling van extern salderen is ook gesproken over het inrichten van een stikstofbank. De mutaties van vergunningen en de beschikbare stikstofruimte van gestopte bedrijven zou daar in geregistreerd moeten worden en de provincie zou zich tot het uiterste in moeten spannen om zo gauw mogelijk weer vergunningen te kunnen verlenen.

Toekomst

De agrarische sector zit al jaren in een enorme impasse vanwege de knellende regelgeving. Bedrijfsontwikkelingen staan on hold omdat banken erg terughoudend zijn geworden bij investeringsplannen, bedrijfsovernames staan on hold omdat de jonge boeren geen perspectief zien en de financiering niet met een goed plan onderbouwd kan worden. De sector wil wel aan de slag, met reële haalbare doelen en nieuwe uitdagingen. Wij zijn altijd innovatief en veerkrachtig geweest, in goede en in slechte tijden, maar dit zijn wel de randvoorwaarden die wij als sector nodig hebben om terug in onze kracht te komen en toekomst te hebben als voedselproducenten en landschapsbeheerders in en voor Nederland.

Tot slot

Wij hebben goede hoop dat de voltallige gemeenteraad 1 of meerdere moties ondersteunt en daarmee richting provinciale staten en de ministeries van Landbouw en Stikstof een statement maakt vanuit ons gewaardeerde Westerkwartier. Echter willen wij wel opmerken dat er meerdere wegen naar Den Haag leiden. Met het steunen van de motie gaan wij er van uit dat de fracties zich via hun eigen politieke kanalen, zoals daar is een lokaal- provinciaal en een landelijk netwerk binnen een partij, in zullen zetten om de punten uit, en de strekking van deze motie ook langs die weg door te laten klinken in Den Haag. Wij zijn namelijk van mening dat wij als landbouw in de tweede kamer gemangeld worden door de politieke partijstructuur en daarbij verstomt het geluid van ons platteland. Juist dit geluid is voor onze gemeente Westerkwartier als plattelandsgemeente zo belangrijk.

Henk Hulshoff,

Voorzitter, LTO-Noord afdeling Westerkwartier